

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI

AKTIESELSKAP

BERETNING FOR 51. DRIFTSÅR 1966-67

51.

ÅRSBERETNING

*Store Norske Spitsbergen
Kulkompani*

A K T I E S E L S K A P

DRIFTSÅRET

1. APRIL 1966 · 31. MARS 1967

J.W. EIDES BOKTRYKKERI

REPRESENTANTSKAPET 1966—67

ORDFØRER: *H.r.advokat Gunnar Greve sr.*

WISEORDFØRER: *Advokat Per Brandt-Hansen, Bergen*

<i>Direktør Erik Anker, Oslo</i>	<i>Skipsreder Kristian Gerhard Jebsen, Bergen</i>
<i>Advokat Per Brandt-Hansen, Bergen</i>	<i>Direktør Egill Langlo, Bergen</i>
<i>Skipsreder Kjell Bruusgaard, Oslo</i>	<i>Generalkonsul Erling Lind, Oslo</i>
<i>H.r.advokat Gunnar Greve sr., Bergen</i>	<i>Kjøpmann Edv. Riisøen, Bergen</i>
<i>Skipsreder Johan Horn, Bergen</i>	<i>Skipsreder Hans Petter Westfal-Larsen, Bergen</i>

STYRET 1966—67

FORMANN: *H.r.advokat Henrik Ameln*

WISEFORMANN: *Direktør Ivar Lund*

H.r.advokat Heurik Ameln, Bergen

H.r.advokat Andreas Arnitzen

Fylkesmann Lars Evensen, Eidsvoll

Skipsreder Helge Jakobsen, Tromsø

Direktør Ivar Lund, Bergen

ADMINISTRASJONEN 1966—67

Adm. direktør Ole Møllerud

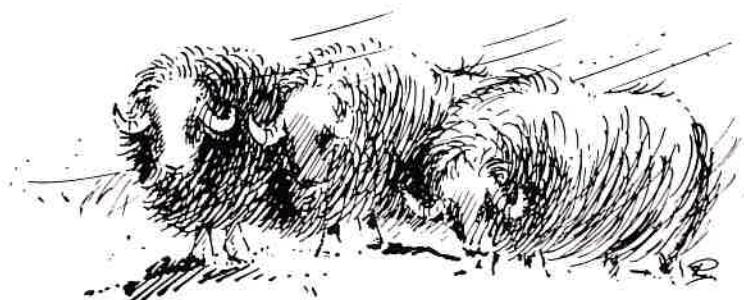
Salgsdirektør Aile Bjørkum

Tekn. direktør Knut Deinboll

Vintersjef Svalbard: Knut Ertsaas

Revisjon:

Statsaut. revisor Hans L. Markussen

STYRETS BERETNING

for driftsåret

1. april 1966 – 31. mars 1967

GRUBEDRIFTEN. Produksjonen i driftsåret 1966/67 utgjorde 408.595 tonn netto mot budsjettet 381.500 tonn.

Skipet kvantum utgjorde 411.775 tonn og eget kullforbruk 19.716 tonn.

Det ble produsert 362.053 tonn i Olav V's grube og 46.542 tonn i grube 2.

Kullreservene i grube 4 har vist seg å være større enn tidligere antatt. Oppfaringsarbeidene ble av denne grunn ganske omfattende gjennom vinteren.

Det er i alt i driftsåret oppfart 446.000 tonn brutto i grube 4. I øvrige gruber har det bare vært mindre oppfaringsvirksomhet i tilknytning til driften. En oversikt ved driftsårets utgang viser gjenstående oppfarte drivverdige kullreserver på tilsammen ca. 2,0 millioner tonn brutto i nåværende gruber.

Oppredningsverket har funksjonert tilfredsstillende. Det viste seg imidlertid at ca. 10.000 tonn kull, som var lagret ved vinkelstasjonen Endalen, var vanskelig å opprede grunnet høyt fuktighetsinnhold. Råkullkvaliteten var gjennomsnittlig noe svakere enn i foregående år. Dette har ført til større avgang ved skeiding og litt høyere aske- og svovelgehalt i salgskullene.

Høsten 1966 ble det satt i gang strossedrift på en av hovedstollpilarene i Olav V's grube. Med den erfaring vi har fått fra denne drift regnes det med at hovedstollpilarene i stor utstrekning kan drives økonomisk i sammenlikning med vanlig strossedrift.

Gjennom forskjellige rasjonaliseringstiltak har det vært mulig å opprettholde produktiviteten på strossene tross vanskelige geologiske forhold.

Tilgangen på vante grubearbeidere høsten 1966 var god.

Ved Stortingsvedtak av 17.6.1966 ble det bevilget 10,9 mill. kroner til innledende anleggsarbeider i grube 6 og videreførte undersøkelser i grube 7-feltet. Disse prosjektene ble påbegynt i slutten av juni måned. Anleggsarbeidene knyttet til grube 6 ble gjennomført etter planen fram til sent på høsten.

Undersøkelsene i grube 7-feltet ble forsinket og fordyret av flere årsaker. En storm 21. november ødela rennen som var bygget for å frakte kullene ned fjellsiden, og den lot seg vanskelig bygge opp igjen på en tilfredsstillende måte så sent på året.

Største delen av oppfaringskullene måtte derfor tippes i fjellsiden, og disse kullene kan vanskelig gjenvinnes.

I undersøkelsesstollen kom en etter ca. 90 meters inndrift uventet inn i en morene og måtte ved hjelp av provisorier gå rundt denne. Ved driftsårets utgang var en derfor bare kommet ca. 300 meter inn i feltet med undersøkelsesstollen. Pr. 30.6.1967 var inndriften nådd ca. 600 meter.

Det har også vært drevet undersøkelser i grube 3-feltet på Hotelnesset. Longyearfløtsen er her påvist ved en rekke avdekninger. En stoll på ca. 185 meters lengde viser drivbar mektighet og kull av god kvalitet.

De nevnte undersøkelsesarbeider fortsetter.

Drift av uteanleggene har stort sett forløpt tilfredsstillende. Grunnet den økende maskinpark dekker imidlertid ikke lenger bilverkstedet behovet for en rasjonell drift, og må derfor utvides og moderniseres snarest mulig. Kraftstasjonen har i alt hatt fire kortere driftsstans og dessuten en lengre stans under stormen 21. november. Sistnevnte stans medførte et produksjonstap på ca. 1200 tonn.

Mudring og omlegging av kjølevannsledning til kraftstasjonen er utført med henblikk på en mer stabil drift enn tidligere ved ekstremt lav vannstand. Ferskvannstilførselen til bysamfunnet fra Isdammen har vært tilfredsstillende gjennom vinteren.

For første gang i selskapets historie fikk endel ansatte anledning til å feire jul i Norge ved

hjelp av transport med et SAS DC 7 charterfly. Andre ansatte fikk besøk av sine pårørende som kom til Longyearbyen med samme fly.

Medlemmer av representantskap og styre besøkte anlegget i april 1967. Det ble foretatt besiktigelse av gruber, anlegg og samfunnet for øvrig samt holdt orienterings- og kontaktmøter. En videreføring av moderniseringsarbeider i bysamfunnet ble drøftet med representanter for de ansatte.

I Longyearbyen overvintret i 1966/67 949 personer. Av disse var 708 i selskapets tjeneste, de øvrige var de ansattes familier og statstjenestemenn med familier. 94 familier var bosatt i egne leiligheter. Folkeskolen hadde 54 elever, realskolen 13.

Høsten 1966 ble det opprettet bedriftsutvalg. Forholdet mellom de ansatte og bedriftsledelsen er meget godt.

Vernetjenesten har fortsatt vært utbygd med sikte på stadig bedre og sikrere arbeidsplasser.

Vårt statistiske materiale viser at det arbeid som er nedlagt på sikkerhetssektoren i senere år har ført til færre alvorlige skader i grubene. Det er også i dette driftsår gjennomført en rekke kurs og et omfattende opplæringsprogram.

FORVENTET UTVIKLING AV GRUBEDRIFTEN. Forhandlinger med Staten om den fremtidige grubedrift på Svalbard pågår, og det er ventet at partene i relativt nær fremtid skal komme til enighet om en avtale.

Selskapet regner med muligheter for en videreføring av rasjonaliseringsarbeider knyttet til driften og antar at de erfaringer en således vinner, kan nyttiggjøres effektivt i forbindelse med åpning av en ny grube.

I en overgangsperiode må det imidlertid påregnes en mer anstrengt driftsøkonomi enn i de senere år grunnet spredningen av driften i de gamle gruber, vanskeligere geologiske forhold og økende omkostninger på sosialsektoren.

Selskapet har skissert en plan for undersøkelser av aktuelle nye grubefelter på Svalbard gjennom en 10 års periode. Hensikten er i samarbeid med Staten å tilrettelegge et fastere grunnlag for mer langsiktig driftsplanlegging.

SALG OG SKIPNING. Man kan uten videre slå fast at den europeiske kullnæringen i de senere årene har kjempet for sin eksistens i konkurranse med andre primærenergikilder. Hverken økonomisk, produksjonsmessig eller organisasjonsmessig har man klart å løse de problemer som har veltet inn over kullnæringen i konkurransen med olje, jordgass, vannkraft og atomkraft.

De store enhetene i europeisk kullnæring, National Coal Board i England og Kull og Stålfellesskapet innenfor EEC, har bestrebet seg på å tilpasse og innpasse sin kullproduksjon i et fremtidig energibilde som mer og mer tar preg av de nye former for energi. De anstrengelser som har vært gjort, har i det vesentligste gitt seg et negativt utslag i form av produksjonsinnskrenkninger, uten at man har klart å skape balanse mellom produksjon og avsetning. Dette har igjen ført til akkumulering av kull på lager i et omfang som normalt ville fått virkninger for lange tider. Den politiske usikkerhet som preger verden i dag kan imidlertid i noen grad tenkes å få virkninger også for kullnæringen. Det vil avhenge av hvor lenge vanskelighetene med tilførsel av oversjøisk olje kommer til å vare.

Vi pekte i vår forrige årsberetning på den fare som lå i en svekket europeisk kullnæring derved at Europa i en gitt situasjon kunne bli stående uten dekning for sitt energibehov. Det er en slik situasjon vi har sett under utvikling i den seneste tid, og den kan meget vel utvikle seg til et bevis for at Europa fremdeles har beredskapsmessig behov for sine kullressurser.

Vårt selskap har med basis i sine langsiktige avtaler ikke hatt problemer med avsetning av det fulle produksjonskvantum i foregående år. Vi oppnådde totalt sett en mindre prismessig forbedring tross det meget vanskelige eksportmarked.

Det samlede skipningskvantum i 1966 var ca. 412.000 tonn som fordelte seg med 285.000 tonn til Norge og ca. 127.000 tonn til utlandet.

Av våre norske kunder avtok Norsk Koksverk A/S 153.000 tonn, handelsimportørene i Nord-Norge ca. 82.000 tonn mens de resterende ca. 50.000 tonn i det vesentligste gikk til norsk metallurgisk industri.

Utenlandskvantumet ca. 127.000 tonn gikk i sin helhet til Vest-Tyskland.

Norsk Jernverk A/S avtar nå regelmessig koks fra A/S Norsk Koksverk for sin produksjon.

De forsøk som tidligere er omtalt vedrørende problemet med å fremskaffe en koks basert på våre kull og som egner seg for ferrolegeringsindustrien, pågår fremdeles. De forsøk som allerede er gjort har ført til at ferrosiliumprodusentene har sagt seg villige til og delvis deltar i finansieringen av forsøk i større målestokk.

Transporten til og fra Svalbard har i år som tidligere vært utført av Jacob Kjøde A/S uten uhell av noen art.

Issituasjonen var i fjor vanskeligere enn vi har opplevet den på lenge. Både ved sesongens begynnelse og slutt var det nødvendig med isbryterassistanse som ble gitt av Brødr. Jakobsens rederi, Tromsø, i periodene 16. mai—23. juni og 3.—21. november med m/s «Norvarg», ved hvis hjelp skipningene ble gjennomført uten tidstap i forhold til det oppsatte program.

R E G N S K A P. Revidert regnskap for driftsåret 1. april 1966 til 31. mars 1967 fremlegges.

Vinnings- og tapskonto er gjort opp med et brutto driftsoverskudd på kr. 3.993.718,32. Avskrivninger på faste aktiva — herunder avskrivninger på tidligere aktiverte oppfaringsarbeider — er belastet regnskapet med kr. 3.950.925,81. Skatter er avsatt med kr. 23.432,—. Årets netto driftsoverskudd, kr. 19.360,51, er foreslått tillagt disposisjonsfondet.

Det er i regnskapsåret produsert 408.595 tonn kull mens skipning og eget forbruk var på 431.491 tonn. I regnskapsåret er således kullbeholdningen gått ned med 22.896 tonn.

Kullbeholdningen pr. 31.3.1967 er vurdert etter tilsvarende retningslinjer som i forrige års regnskap. Det samme gjelder beholdningen av driftsmateriell.

Selskapet har adgang til å foreta større avskrivninger på faste aktiva, men årets regnskapsførte avskrivninger ansees å være forsvarlige.

Av tilgangspostene under faste aktiva nevnes følgende større poster: Oppfaringsarbeider grube 4 er aktivert med kr. 1.115.000,—. Under gruppe: Maskiner, transportmaterieill m.v. er aktivert nytt grubemaskineri med kr. 113.000,—, rullende materieill med kr. 469.500,— og kjølevannsinntak kraftstasjonen kr. 35.000,—, i alt kr. 617.547,—.

I henhold til St.prp. nr. 123 1965/66 har Stortinget ved vedtak av 17.6.66 bevilget dekning av: Utgifter til forberedende anleggsarbeider vedrørende selskapets grube 6 ut anleggssesongen 1967 med kr. 7.400.000, samt dekning av utgifter til maskinelt utstyr og provisoriske anlegg for undersøkelsesarbeider vedrørende Statens grube 7-felt ut anleggssesongen 1967 med kr. 3.500.000, i alt bevilget kr. 10.900.000. Under den nevnte bevilgning er pr. 31.3.1967 utført anleggsarbeider vedrørende grube 6 for i alt kr. 2.070.539,—.

Vedrørende grube 7 er medgått pr. 31.3.1967 i alt kr. 6.356.624,—. Etter fradrag av det bevilgede beløp, kr. 3.500.000,—, gjenstår aktiverte kostnader vedrørende drift av undersøkelsesstoll i grube 7 pr. 31.3.1967 kr. 2.856.624,—, som en tidligere hadde antatt å kunne dekke ved salg av oppfaringskull fra denne grube. Dette har imidlertid ikke latt seg gjennomføre av grunner som nevnt under grubedriften, og selskapet har søkt om en tilleggsbevilgning for 1967, stor kr. 2.000.000,—, til delvis dekning av beløpet.

Industridepartementet har gitt uttrykk for en positiv innstilling til søknaden. Det overskytende beløp, kr. 856.624,—, forutsettes enten dekket ved senere salg av oppfaringskull fra grube 7 eller utgiftsført i driftsbudsjett for videreføring av undersøkelsene. Kostnadene ved fullføring av grube 7-undersøkelsene forutsetter selskapet vil bli dekket ved statsbevilgninger i 1968 og eventuelle senere år.

Undersøkelsesarbeider vedrørende selskapets grube 3 er aktivert med kr. 308.876,91. Disse arbeider vil inngå som ledd i den langsiktige undersøkelsesplan som selskapet har utarbeidet.

Selskapets eiendom Lunheim i Fana er avhendet.

I alt har selskapet siden 1945 investert 89 millioner kroner på Svalbard. Til ansatte er det i samme tidsrom utbetalt i direkte arbeidslønninger og sosiallønn ca. 323 mill. kroner, hvorav i driftsåret 21,4 mill. kroner. Det totale skipningskvantum siden krigen utgjør ca. 6,7 mill. tonn, hvorav til utlandet ca. 2,2 mill. tonn. Valutainntektene ved utenlandssalgene etter krigen motsvarer 226 mill. kroner.

Av selskapets statsgaranterte driftskreditt på inntil 9 mill. kroner var ved regnskapsårets utløp nyttet kr. 1.971.000,—. Garantien utløper ved utgangen av 1967. Forlengelse av garantitiden er nødvendig. Søknad i denne forbindelse vil bli sendt Det Kgl. Industridepartement.

Skipsreder Hilmar Reksten har anlagt minoritetssøksmål mot 4 av styrets medlemmer etter aksjelovens paragraf 122, 2. ledd, med stevning til Bergen Byrett.

Bergen, den 31. mars 1967
7. september 1967

I styret for

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI AKTIESELSKAP
Henrik Ameln Andreas Arntzen Lars Evensen Helge Jakobsen Ivar Lund
formann

REGNSKAP 1966 - 1967

VINNING- OG TAPSKONTO 1/4 1966 - 31/3 1967

	1966/67	1965/66
Produksjon (tonn)	408.595	436.303
Produksjonsinntekter	33.450.545,24	(1.000 kr.) 35.350
Andre inntekter	—	41
Direkte produksjonskostn. (ekskl. lønn stigere og formenn) ..	17.454.480,33	35.391
Bysamfunns- og andre sosiale omkostninger på Svalbard	6.319.603,27	18.233
Administrasjonskostn. Svalbard inkl. lønn stigere og formenn	2.821.557,81	5.518
Omkostninger Svalbard total	26.595.641,41	2.736
pr. tonn produksjon 65,09 (60,71)		26.487
Brannassurans m.v.	326.054,25	194
Kulleportavgift m.v.	316.609,—	335
Pensjoner, pensjonsforsikring	173.856,79	441
Administrasjons- og salgsmkostninger Norge	27.412.161,45	27.457
Godtgjørelse til representantskap, styre og forretningsfører	1.520.760,81	1.437
Driftsomkostninger total ekskl. renteutgifter pr. tonn prod. 71,30 (66,74)	198.731,75	224
Brutto driftsoverskudd grubedriften, ekskl. renteutgifter	29.131.654,01	29.118
Inngått på tidligere avskr. fordringer	0	6.273
Andre inntekter (Strandgt. 209)	299.239,41	250
Fragår: Renteutgifter netto (inkl. renter Strandgt. 209)	4.618.130,64	301
Brutto driftsoverskudd	624.412,32	6.824
Avskrivninger	3.993.718,32	841
Avsatt til skatter	42.792,51	5.983
Netto driftsoverskudd	23.432,—	5.325
som foreslås tillagt disposisjonsfondet.	19.360,51	658
		21
		637

BALANSE PR. 31/3 1967

PASSIVA

	1966/67	1965/66 (1.000 kr.)	1966/67	1965/66 (1.000 kr.)
AKTIVA				
Land- og gruberettigheter	1.323.000,—		Aksjekapital	1966/67
— årets avskrivninger	117.000,—	1.323	Reservefond	9.600.000,—
Åpnings- og oppfaringssarbeider	3.358.000,—		Disposisjonsfond, saldo pr. 1/4—66	2.000.000,—
+ aktiverte oppfaringssarbeider 1966/67	1.115.000,—		Tillegg: Overskudd 1966/67	95.150,89
	4.473.000,—			19.360,51
— årets avskrivninger	1.803.000,—	3.358	Avsatt jubileumsutbytte	0
Bygninger og bygningsmessige anlegg	8.066.180,—		Fond til sosiale formål på Svalbard I	37.630,91
— avgang 1966/67	10.706,19		Fond til sosiale formål på Svalbard II	32.133,52
	8.055.473,81		Udisponert erstatning vedr. brannskade	534.000,—
— årets avskrivninger	1.404.993,81	8.066	Partialobligasjonslån og annen pantegj. på selskapets eiendommer	16.704.000,—
Maskiner, transportmaterieill o.l.	452.900,—		Svalbardpenger i sirkulasjon	2.011.898,40
+ tilkommet 1966/67	617.547,37		Avsetning til skatter	45.000,—
	1.070.447,37		Andre kreditorer og avsetninger	10.802.469,39
— årets avskrivninger	464.547,37	453	(herav kassakredittgjeld kr. 1.970.840,02)	
Undersøkelser, grube III 1966/67	605.900,—		Garantiansvar	12.850,—
Forskurting grube VI 1965/66 og 1966/67	308.876,91		Diskonteringsansvar	120.000,—
— dekket v/Den norske Stat	0			
Forskurting grube VII 1966/67	2.856.624,69	640		
— dekket v/Den norske Stat	3.500.000,—	13.840		
Sum anlegg Svalbard	14.297.881,60			
Faste eiendommer Norge	5.150.525,06			
+ tilkommet 1966/67	11.937,11			
	5.162.462,17			
— avgang 1966/67	163.286,95			
	4.999.175,22	5.151		
— årets avskrivninger	110.300,—			
Øvrige driftsmidler Norge	107.400,—			
+ tilkommet 1966/67	33.384,65			
	140.784,63			
— årets avskrivninger	51.084,63	107		
Beholdning driftsmaterieill	4.681.423,92	3.083		
Beholdning salgsprodukter	9.631.780,—	10.989		
Andeler i andre selskaper	107.801,—	109		
Verdipapirer	34.700,—	5		
Kullkunder, beredskapslager og andre debitorer	6.584.775,14			
Lån ansatte	159.975,—			
Forskudd til leverandører	458.538,72	12.411		
Kassabeholdninger inkl. Svalbardpenger	930.218,88	1.259		
Innstående i bank og på postgiro	15.974,14	24		
	41.881.643,62	46.978		

Bergen, 31. mars 1967

7. september 1967

I styret for

STORE NORSE SPITSBERGEN KULKOMPANI AKTIESELSKAP

Henrik Ameln
formann

Andreas Arntzen

Lars Evensen

Helge Jakobsen

Ivar Lund

Ole Møllerud
adm. direktør.Hans L. Markussen
statsaut. revisorLars Teigland
økonomisjef

41.881.643,62

46.978

*F*oranstående årsberetning med vedb-
tet utdrag av Vinnings- og Tapskonto
er godkjent i representantskapsmøte i
dag til fremleggelse på generalforsamlin-
gen med innstilling om at regnskapet
godkjennes og at styret bevilges ansvars-
fribet for forretningsførselen.

Den ordinære generalforsamling er beslut-
tet avholdt den 20. oktober 1967 kl. 13
på selskapets kontor i Strandgaten 209,
Bergen.

Bergen, den 7. september 1967.

GUNNAR GREVE Sr.

Representantskapets ordfører

BILDER OG KART

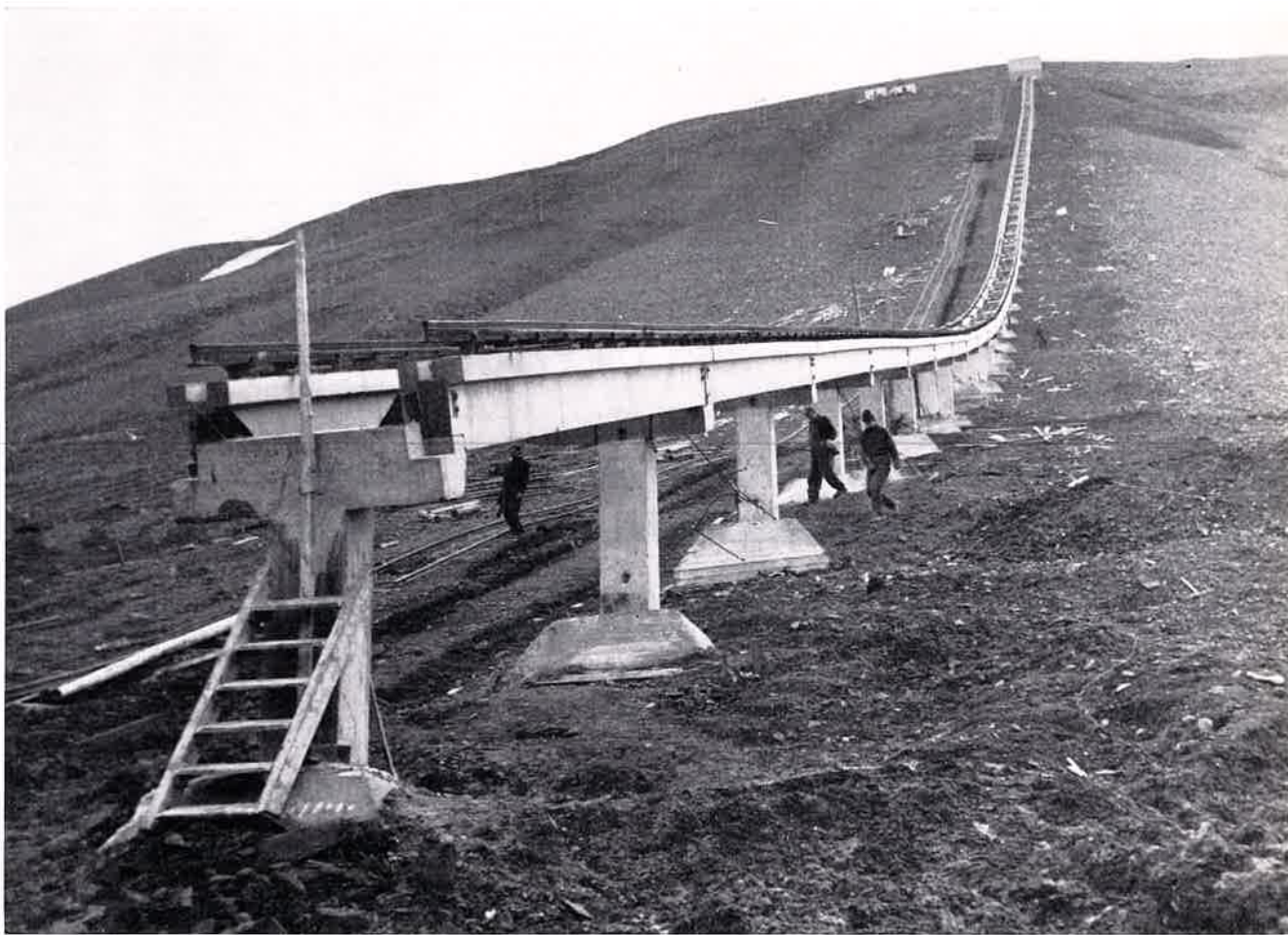

1

2

3

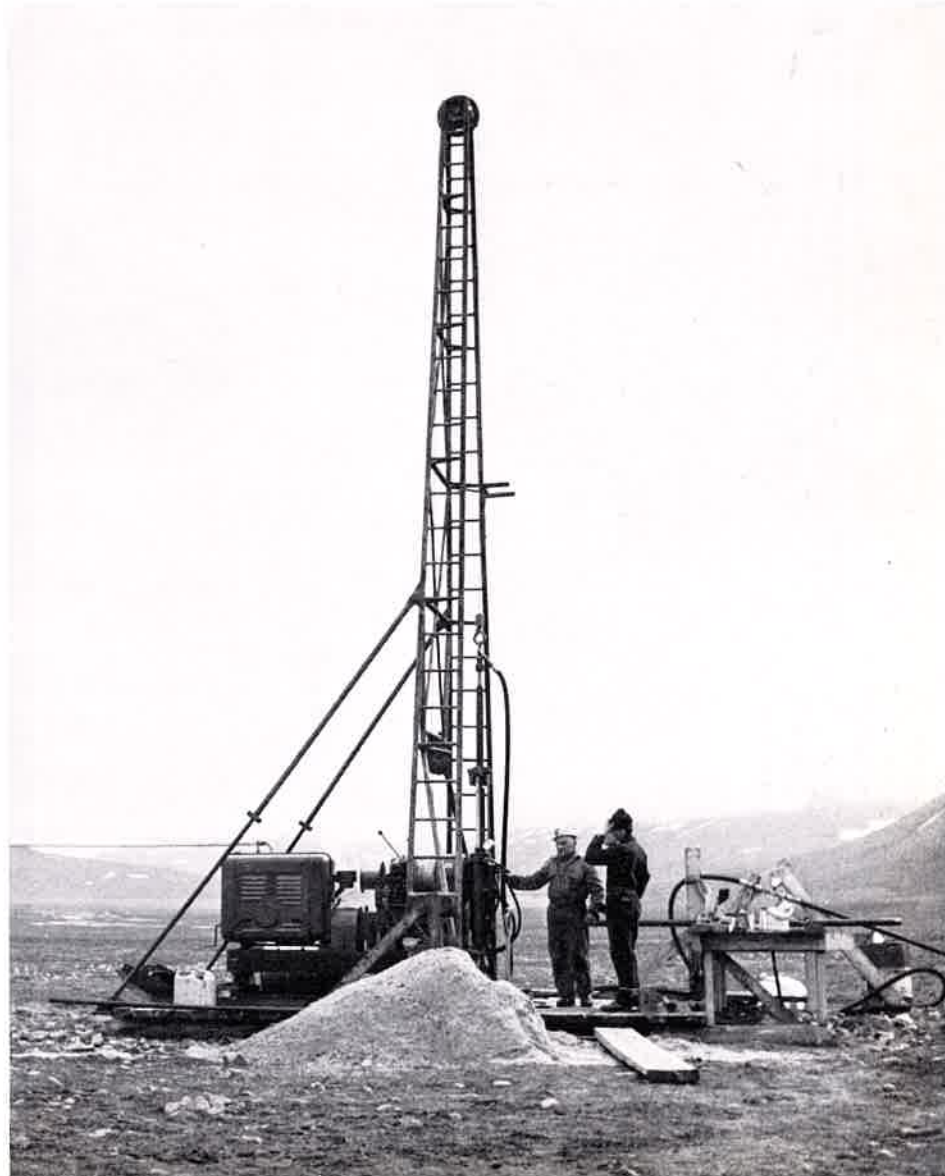

1 Geolog Major i arbeid, grube 7.

2 Folkeskolen Longyearbyen.

3 Fjellheis grube 6. 28/7—67:
Skinnegangen er på det nær-
meste ferdig.

4 Diamantboring i Adventdalen.

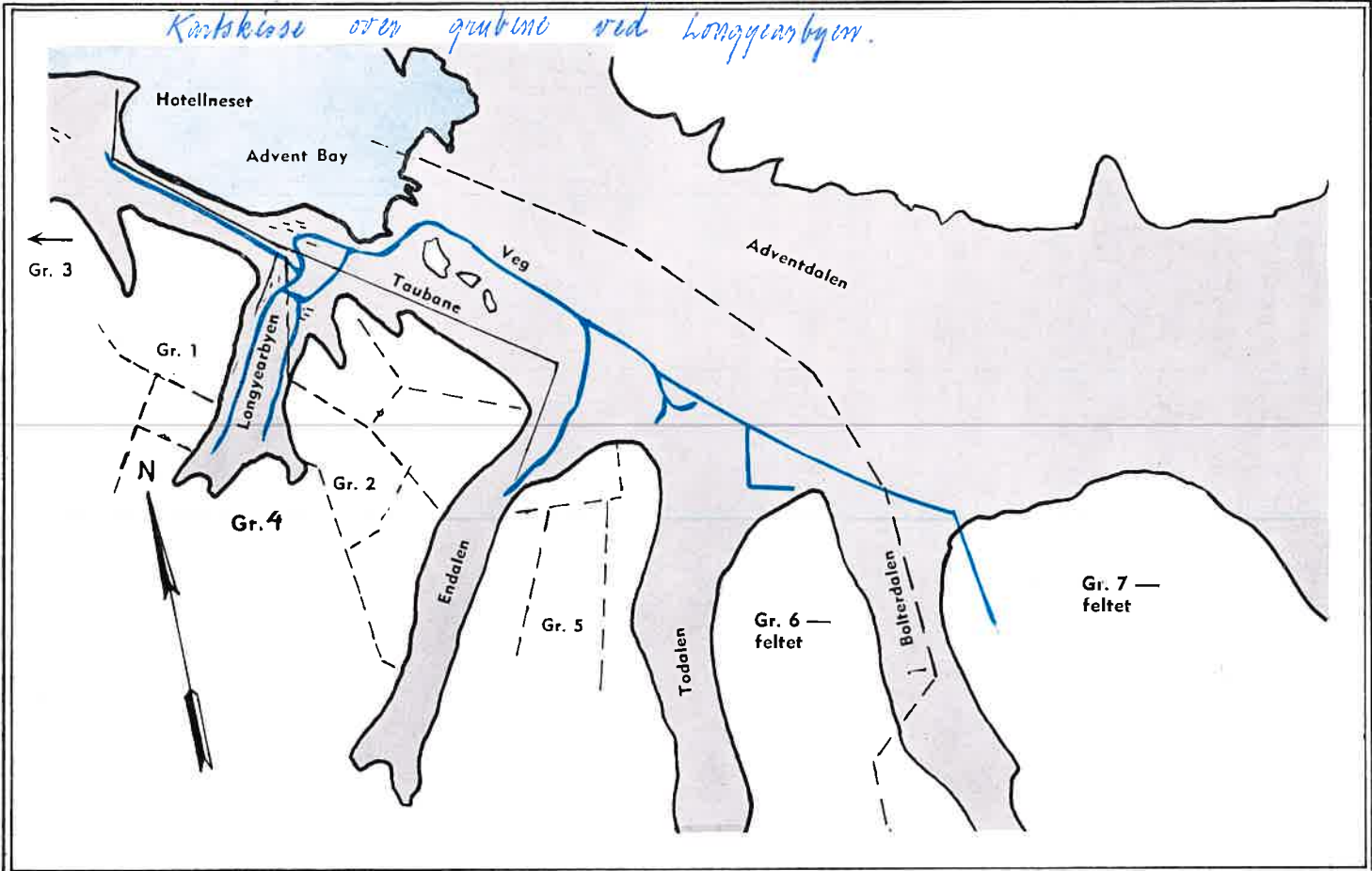
4

Svalbard, en del av konungariket Norge.

Kartskisse over grubene ved Longyearbyen.

Utsnitt av Kart over sentrale deler av Vest-Spitsbergen.

